

НИКОЛА ИНДЖОВ

ХОРА, КОИТО ПОГИВАТ РАНО

chitanka.info

Поезия за народа или поезия от народа?

Венесуелецът Архимиро Габалдон (1919–1964), боливийката Рита Валдивия (1947–1969), хайтиянецът Рони Лескуфлер (1942–1967), бразилецът Карлуш Марижела (1911–1969) и кубинецът Агустин Гомес Лубиан (1937–1957) представляват поезията от народа. Те живяха като професионални революционери и посветиха повече усилия на борбата, отколкото на талантите си. Поезията им обаче говори за промените в психологията на човека борец и изменя представата за понятието „народ“. Принадлежността на такива личности като тях към дълбоките социални пластове, към обновителните обществени процеси показва, че народът съдържа в себе си не само неграмотни земеделци, непросветени черноработници. Ето защо поезията от народа не е само фолклор, тя може да бъде сложно творческо дело, да има характера на експеримент и новаторство, да навява естетически внушения. По тази причина много политически дейци като петимата имат място в историята на културата в Америка. Може би най-характерният случай е Ернесто Че Гевара, чието книжовно дело е не по-малко значително от революционните му действия.

Кои бяха тези петима поети от народа?

За главата на Архимиро Габалдон бе определена награда, която по ирония на съдбата се равняваше на стойността на Нобеловата премия за литература. Той се проявяваше като художник, журналист, архитект и учител ограмотител в отдалечени райони. Бе син на генерал, но бе изследовател на философията на Демокрит. Главата му безспорно е било оценена по достойнство, особено когато поема командването на масово партизанско движение. Загина като партизанин.

За Рита Валдивия се знае, че е живяла известно време в Европа, че нейните политически изяви са свързани с кратковременното ѝ пребиваване в Барселона, а после в Каракас. Там я помнят като седемнадесетгодишно момиче с индианско лице, което пише с молив по амбалажна хартия. Нейните политически идеи са породени от подвига на Ернесто Че Гевара. Тя загива като партизанка от отряда на Инти Передо, продължител на замисъла на Че за интернационализиране на въоръжената американска революция.

Хаитянинът Рони Лескуфлер е смятан за увйт от момента, когато вива арестуван от полицията на диктатора Аювалие. Приживе е известен само с това, че в малък любителски театър играе Хамлет. Нито преди него, нито след него досега не се е родил хаитянец за тази Шекспирова роля. Останалото от живота му е сурова политическа борба, повече в нелегалност, отколкото открито, и стихотворения.

Карлуш Марижела е най-възрастният от убитите латиноамерикански поети. Внук на черни роби, той е широко известен профсъюзен и комунистически лидер в щата Баия. Човек, в чиято лична съдба идеалът на борбата против робството преминава в идеал на класовото стълкновение.

Най-младият от петимата е кубинецът Агустин Гомес Лубиан, но той загива пръв. Загива от взрива на бомба, която сам приготвя и сам тръгва да отнесе. Къде? Трудно може да се предположи срещу кого точно е бомбата, приготвена от един поет. По-силната бомба, тази, която наистина се взриви така, че бе чута, се оказа неговата поезия. Неговото предчувствие за хората, които погиват рано.

Неизбежно погиват рано.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.